

Lausunto Finnfeeds Finland Oy:n hakemuksesta Luolalanjärven säännöstelypadon muuttamiseksi luonnonmukaiseksi pohjapadoksi ja vanhojen säännöstelylupien rauettamiseksi

142/10.05.05/2019

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 20.03.2019 § 22

Vs. ympäristöpäällikkö Marjut Taipaleenmäki 12.3.2019

Asia

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, asian dnro ESAVI/23459/2018

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Naantalin kaupungin ympäristön-suojeluviranomaisen lausuntoa Finnfeeds Finland Oy:n hakemuksesta Luolalanjärven säännöstelypadon muuttamiseksi luonnonmukaiseksi pohjapadoksi ja vanhojen säännöstelylupien rauettamiseksi. Lausuntoa pyydetään 4.4.2019 mennessä.

Vesilain mukainen hakemus

Luolalanjärven säännöstelypato sijaitsee Luolalanjärven laskuojan yläpäässä rautatierummun alapuolella. Luolalanjärven säännöstelyä on hoidettu vesistötoimikunnan lupien mukaisesti. Finnfeeds Finland Oy ei enää käytä Luolalanjärven vettä tehtaassaan, vaan talousvesi otetaan Naantalin vesilaitokselta ja jäähdytysvesi merestä, joten säännöstelypato on jäänyt tarpeettomaksi. Tarkoitus on purkaa nykyinen säännöstelypatorakenne ja korvata se luonnonmukaisella pohjapadolla, jolloin järven säännöstely loppuu. Hakemuksella haetaan vanhojen säännöstelylupien lakkauttamista.

Luvat ja alueen kaavoitus

Vesistötoimikunta on 16.10.1952 antanut lupapäätöksen, jolla se on myöntänyt Suomen Sokeri Oy:lle luvan Luolalanjärven säännöstelyyn veden johtamiseksi Oy Juurikassokeri-Betsocker Ab -nimisen yhtiön tehdaslaitokselle. Lupaa on muutettu vuosina 1958, 1979 ja 1987. Nykyisin luvan omistaa Finnfeeds Finland Oy Naantalin tehdas.

Hankealueella on voimassa 30.1.2017 hyväksytty Manner-Naantalin osayleiskaava, jossa Luolalanjärvi on merkitty vesialueeksi ja sen alapuolinen oja puistoalueeksi. Säännöstelypato sijaitsee alueella, jossa ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Nykyinen säännöstelypato

Alkuperäinen säännöstelypato on rakennettu Luolalanjärven laskuojaan

noin 500 metrin päähän järvestä vuoden 1952 päätöksen mukaisesti. Vuoden 1987 päätöksen mukaisesti uusi säännöstelypato on rakennettu noin 400 metriä ylemmäksi kuin vanha pato. Uusi pato sijaitsee rautatierummun alapuolella.

Padossa on 1,0 metrin levyinen aukko, jonka kynnys on korkeudella NN+0,23 m (0,72 m N2000), ja 2,0 m levyinen aukko, jonka kynnys on korkeudella NN+0,63 (1,12 m N2000). Pienemmässä aukossa on luukku, jonka yläreuna aukko suljettuna on korkeudessa NN+0,63.

Säännöstelypato ei yksin määrää Luolalanjärven vedenpinnan tasoa, koska säännöstelypadon ja Luolalanjärven välissä on Armonlaaksontie ja rautatie, joiden alittavat rummut vaikuttavat vedenpinnan korkeuteen.

Nykyistä säännöstelypatoa ei ole luokiteltu. Padon korkeus on pieni eikä siitä ole aiheutunut sellaista vaaraa mikä edellyttäisi luokittelua. Pato esitetään purettavaksi kokonaisuudessaan, joten nykyisen säännöstelypadon käyttö lakkaa.

Kiinteä pohjapato

Nykyisen padon kohdalta ei ole säännöllisiä virtaama- ja vedenkorkeushavaintoja eikä vedenkorkeuden vaihteluvälistä. Virtaamat on mallinnettu valuma-alueen suhteessa ja järven keskivedenkorkeus oletettu olevan säännöstelyn ylä- (1,17 m) ja alarajan (-0,13 m) välissä.

Uusi pohjapato on mallinnettu siten, että uuden pohjapadon purkautusmiskäyrä vastaisi nykyisen säännöstelypadon purkautusmiskäyrää. Tavoitteena on, että keskivirtaamatilanteessa vedenkorkeus ei muutu Luolalanjärvessä eikä uomassa. Uuden pohjapadon alivirtaama-aukon pohja on tasolla +0,83 m (N2000) ja se on 20 cm leveä ja 6 cm korkea. Pohjapadon varsinaisen virtaama-aukon leveys on yläosassa 1,2 m ja alaosassa 0,8 m. Ylivirtaamakynnyksen taso on +1,37 ja se nousee loivasti rantatörmää vasten.

Nykyisen padon purkaminen ja uuden rakentaminen tehdään ensisijaisesti pienen virtaaman aikana. Nykyinen pato ja pintamaat poistetaan uuden pohjapadon kohdalta. Uuden padon tiivistysseinä (teräs- tai puuponttiseinä) asennetaan paikoilleen ja ulotetaan alapäästä tiiviiseen moreeniin. Tiivistysseinän yläreuna muotoillaan suunnitelmassa esitettyjen tasojen ja mittojen mukaan. Tiivistysseinää vasten tulevan maa- ja kiviainestäytön alle asennetaan suodatinkangas tai kevyt lujitekangas, jolla estetään täyttöainesten sekoittuminen pohjamaan kanssa ja vähennetään epätasaisen painuman muodostumista. Alapuolen luiska muotoillaan loivaluiskaiseksi siten, että keskelle jää selkeä alivirtaamauoma pituuskaltevuudeltaan 1:5...6. Yläpuolen luiska voidaan tehdä jyrkemmäksi, kaltevuus 1:2...3. Uoman reunaosilla uuden täytön paksuus on enimmillään noin 0,5 m.

Hakemuksen mukaan uusi pohjapato ei muuta merkittävästi padotusta. Mahdollisesta patosortumasta ei aiheudu padon korkeuden ja vesimäärän perusteella sellaista vahingonvaaraa, mikä edellyttäisi patoturvallisuuslain mukaisen padon luokittelun. Padon omistajan on kuitenkin huolehdittava patorakenteen kunnosta.

Hankkeen vaikutukset

Säännöstelyn lopettamisella ja säännöstelypadon korvaamisella pohjapadolla ei ole vaikutusta järven tai alapuolisen uoman keskiveden- eikä tulva- korkeuksiin. Hankkeen rakentamistöistä voi aiheutua veden hetkellistä samentumista. Alapuolisesta uomasta ei kuitenkaan ole tiedossa luontoarvoja, joihin tilapäinen samentuminen voisi vaikuttaa haitallisesti. Purku- ja kennustöistä voi aiheutua tilapäistä melua. Hanke mahdollistaa kalojen nousun laskuojasta Luolalanjärveen.

Luolalanjärvi

Luolalanjärvi on matala, keskisyvyys on 1,6 metriä ja syvin kohta 5,3 metriä. Järvestä lähtee noin 800 metrin mittainen laskuoja, jota pitkin vedet laskevat Kalevanlahteen. Järven valuma-alue on noin 2,8 km². Järven rantoja on voimakkaasti muutettu ja osa länsipuolen rantaviivasta on täyte- maata.

Luolalanjärven tai sen laskuojan ekologista tilaa ei ole määritelty eikä järven virtaamia mitattu. Vuosina 1972-2003 otettujen tarkkailunäytteiden mukaan järven vesi on sameaa ja erittäin runsasravinteista. Järven kalakanta on särkikalavaltainen. Luolalanjärvi on hyvä lintujärvi ja sitä kiertää luontopolku.

Julkiset hakemusasiakirjat ovat luettavissa osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu

VS. YMPÄRISTÖPÄÄLLIKKÖ:

Ympäristö- ja rakennuslautakunta antaa seuraavan lausunnon:

Lautakunta puoltaa vanhojen säännöstelylupien rauettamista sekä säännöstelypadon purkamista ja kiinteän pohjapadon rakentamista. Kiinteä pohjapato mahdollistaa kalojen nousun laskuojasta Luolalanjärveen, mitä voidaan pitää hankkeen hyötynä.

Lisäksi lautakunta esittää seuraavaa:

Rakentamistoimenpiteet tulisi suunnitella siten, että kiintoaineen leviämistä veteen tapahtuisi mahdollisimman vähän.

Töiden päätyttyä rakennustöiden jäljet on siivottava ja rakennuspaikat saatettava asianmukaiseen kuntoon.

Luvan saajan on huolehdittava pohjapadon kunnossapidosta.

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA:

Vs. ympäristöpäällikön ehdotus hyväksyttiin.